

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2014/93
Karar Sayısı : 2014/88
Karar Günü : 14.5.2014
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Çankırı 1. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 11.12.2010 günlü, 6087 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu'nun 9. maddesinin (3) numaralı fıkrasının (f) bendinin Anayasa'nın 2., 36., 37., 138., 142. ve 159. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Kişisel verilerin kaydedilmesi ve ele geçirilmesi suçlarından yapılan soruşturma sonucu verilen takipsizlik kararının kaldırılması istemiyle yapılan başvurunun kabul edilmesi üzerine sanık hakkında açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALLARI

Kanun'un itiraz konusu kuralı da içeren “*Dairelerin görevleri*” başlıklı 9. maddesi şöyledir:

“(1) Birinci Dairenin görevleri şunlardır:

a) *Hâkim ve savcılarla ilgili olarak;*

1) *Atama ve nakletme,*

2) *Geçici yetki verme,*

3) *Kadro dağıtma,*

4) *Müstemir yetkileri düzenleme,*

5) *Yıllık ve mazeret izinleri dışında her türlü izin verme,*

6) *Türkiye Adalet Akademisi tarafından yapılan plânlamaya ve alınan taleplere uygun olarak eğitim programlarına katılmaya ilişkin izin verme,*

işlemlerini yapmak.

b) *Meslek öncesi eğitimde staj mahkemelerini belirlemek.*

c) *Genel Kurul tarafından verilen diğer işleri yapmak.*

(2) İkinci Dairenin görevleri şunlardır:

a) Hâkim ve savcıların;

1) Her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma işlemlerini yapmak,

2) Görevlerinden dolayı veya görevleri sırasındaki suç soruşturması ile disiplin soruşturma ve kovuşturması sonucu hakkında karar vermek,

3) Disiplin veya suç soruşturma ve kovuşturması nedeniyle geçici yetkiyle yer değiştirmesine veya görevden uzaklaştırılmasına karar vermek,

4) Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar vermek,

5) Diğer kurumların geçici görevlendirme ve nakil taleplerine ilişkin izin işlemlerini yürütmek.

b) Genel Kurul tarafından verilen diğer işleri yapmak.

(3) Üçüncü Dairenin görevleri şunlardır:

a) Hâkim ve savcı adaylarını mesleğe kabul etmek.

b) Hâkim ve savcıların görevlerini; kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelere (hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarına ilişkin denetleme işlemlerini Teftiş Kuruluna yaptırmak.

c) Hâkim ve savcılar hakkındaki ihbar ve şikâyetleri inceleyip gereğini yapmak.

ç) Hâkim ve savcıların görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hâl ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını Kurul müfettişleri veya müfettiş yetkilerini haiz kıdemli hâkim veya savcı eliyle araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemleri ile inceleme ve soruşturma yapılmasına yer olmadığına ilişkin işlemler için teklifte bulunmak.

d) Hâkimlik ve savcılık görevine tekrar atanma ile diğer hizmetlerden mesleğe atanma talepleri hakkında karar vermek.

e) Meslekten çekilme, çekilmiş sayılma ve görevin sona ermesi hakkında karar vermek.

f) İlgili kanunlarda verilen görevlerin yerine getirilmesi bakımından en yakın ağır ceza, bölge adliye ve bölge idare mahkemesini belirlemek.

g) Genel Kurul tarafından verilen diğer işleri yapmak.”

III- İLK İNCELEME

Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Hamit YELKEN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. maddesi ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, ilgili kural ya da kuralların iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmayaya yetkilidir. Bu hükümler uyarınca, bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için, yöntemince açılmış, mahkemenin görevine giren bakmakta olduğu bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın da bu davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, Kanun'un 9. maddesinin (3) numaralı fıkrasının (f) bendinin iptalini istemiştir.

Kanun'un 9. maddesinde, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) dairelerinin görevleri düzenlenmiş, itiraz konusu kuralda ise HSYK Üçüncü Dairesinin görevleri arasında ilgili kanunlarda verilen görevlerin yerine getirilmesi bakımından en yakın ağır ceza, bölge adliye ve bölge idare mahkemesini belirlemenin de bulunduğu belirtilmiştir.

Başvuru kararında, sanık hakkında kişisel verilerin kaydedilmesi ve ele geçirilmesi suçlarından yapılan soruşturma sonucunda kovuşturmaya yer olmadığı kararı verildiği, HSYK Üçüncü Dairesinin itiraz konusu kurala dayanarak en yakın ağır ceza mahkemesi olarak belirlediği Kırıkkale Ağır Ceza Mahkemesine bu kararın kaldırılması istemiyle itiraz edildiği, Kırıkkale Ağır Ceza Mahkemesinin söz konusu kararı kaldırdığı, bu karar üzerine sanık hakkında anılan suçlardan mahkemeye kamu davası açıldığı, itiraz konusu kuralın bulunmaması halinde en yakın ağır ceza mahkemesinin hangisi olacağı konusunda farklı bir karar verilebileceği, dolayısıyla mahkemenin değişebileceği bu durumda farklı mahkemenin takipsizlik kararını kaldırmayabileceği ve itiraz yoluna başvuran Mahkemeye dava açılmayabileceği belirtilerek itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülmüştür.

İtiraz yoluna başvuran Mahkemenin önündeki uyuşmazlık, sanığın üzerine atılı suçu işleyip işlemediğine ilişkin olup ilgili kanunlarda verilen görevlerin yerine getirilmesi bakımından HSYK Üçüncü Dairesinin en yakın ağır ceza mahkemesini belirleme görevinin uyuşmazlığın esastan veya usulden sonuçlandırılmasına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır. Zira 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca soruşturma konusu olaya ilişkin olarak dava açılıp açılmayacağına karar verme yetkisi ilgili Cumhuriyet savcılığına, soruşturma açılmasına yer olmadığına karar verilmesi hâlinde bu kararı değerlendirme yetkisi ise Cumhuriyet savcılığının yargı çevresindeki en yakın ağır ceza mahkemesine ait olup itiraz yoluna başvuran Mahkemenin bu hususlarla ilgili herhangi bir görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kuralın itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, itiraz konusu kurala ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddine karar vermek gerekir.

IV- SONUÇ

11.12.2010 günlü, 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu'nun 9. maddesinin (3) numaralı fıkrasının (f) bendinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu bende ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 14.5.2014 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili

Üye

Üye

Serruh KALELİ

Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Üye

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Burhan ÜSTÜN

Engin YILDIRIM

Üye

Üye

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Hicabi DURSUN

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Üye

Üye

Erdal TERCAN

Muammer TOPAL

Zühtü ARSLAN

Esas Sayısı : 2014/93
Karar Sayısı : 2014/88

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN